विभागीय दुय्यम सेवा तलाठी परीक्षा २०१४

बुधवार दिनांक २९/१०/२०१४ (वेळ सकाळी ११.०० ते २.००)

(एकूण गुण २५०)

महसूल बाबी प्रश्नपत्रिका क्रमांक -१

(पुस्तकाशिवाय)

सुचना :- संबंधित कायद्यातील तरतूदी नमूद करणे आवश्यक आहे.

प्रश्न क्रमांक १:- टिपा लिहा (प्रत्येकी ८ गुण) — गुण ४०

अ)जमिन धारण करणा-या व्यक्तींचे वर्ग page no:-38 विभागीय

ब)मृत्यूपत्ररहित वहिवाटीचा विनियोग

क)अतिक्रमण नियमात बसविणे - page-16- विभागीय

ड)अधिकाराभिलेख page no:- 56 - विभागीय

इ) दुय्यम असणा-या अधिका-यांकडून किंवा त्यांचेकडे प्रकरण हस्तांतरीत करण्याचा अधिकार

ई) अपील व अपील अधिकारी page no:- 29 - विभागीय

प्रश्न क्रमांक २:- जमिनीच्या वापराचे एका प्रयोजनातून दुस-या प्रयोजनात रुपांतर करण्याची कार्यपध्दती स्पष्ट करा. page no:-15 - विभागीय — ३०

प्रश्न क्रमांक ३:- भू-मापन अधिकारी, मंडळ अधिकारी इत्यादींचे कर्तव्ये स्पष्ट करा. page no:- 50 विभागीय — ३०

प्रश्न क्रमांक ४:- अकृषिक आकरणीचा प्रमाण दर ठरविण्याचा जिल्हाधिका-यांचा अधिकार स्पष्ट करा. विभागीय - 69 — ३०

प्रश्न क्रमांक५:-थकबाकीच्या वसुलीची कार्यपध्दती स्पष्ट करा. page no:-12 विभागीय — ३०

प्रश्न क्रमांक६:-शासनाकडे निहित असलेल्या जमिनीवरील अतिक्रमणे दूर करणे, शास्ती व इतर अनुषंगीक बाबी स्पष्ट करा page no:-16 विभागीय — ३०

प्रश्न क्रमांक ७:- जमातीतील व्यक्तींकडून करण्यात येणा-या वहिवाटींच्या हस्तांतरणावर निर्बंध स्पष्ट करा. page no:-38 विभागीय — ३०

प्रश्न क्रमांक ८:- भू-मापन क्रमांक आणि गावे इत्यादींच्या हद्दींच्या निशाणा लावणे व त्या दुरुस्त करणे ही बाब स्पष्ट करा. — ३०

---------------***---------------

विभागीय दुय्यम सेवा तलाठी परिक्षा-२०१२

बुधवार दिनांक २१/११/२०१२(वेळ सकाळी ११.०० ते २.००) एकूण गुण २५०

महसुली बाबी क्रमांक-१ (पुस्तिकांशिवाय) पेपर क्र.१

सुचना :- (१) प्रत्येक प्रश्नासाठी ३० गुण असून १० गुण टापटिप व शुध्दलेखन यासाठी राखून ठेवलेले आहेत.

(२) उत्तरे लिहितांना कायद्यातील तरतुदी लिहिणे/नमूद करणे आवश्यक आहे.

प्रश्न क्र.१ - टिपा लिहा - (कोणत्याही पाच)

(अ) पैसा, कागदपत्रे किंवा इतर सरकारी मालमत्ता मिळविण्यासंबंधी तरतुदी

(ब) कुरणाच्या वापरातील नियमन

(क) शासनाकडे निहीत असलेली जलोढ जमीन देणे

(ड) पावत्या व पावत्या देण्यात कसूर केल्याबद्दल शास्ती

(इ) शेताच्या हद्दी ठरविणे -Page no:-28- विभागीय

(फ) लेखन प्रमादांची दुरुस्ती

प्रश्न क्र.२ - शासनाकडे निहित असलेल्या जमिनीवरील अतिक्रमणे दूर करणे, शास्ती व इतर अनुषंगिक बाबी यासाठी उपबंधाबाबत कार्यपध्दती स्पष्ट करा. Page-16-विभागीय

प्रश्न क्र.- ३ - जमिनीच्या वापराचे एका प्रयोजनातून दुस-या प्रयोजनात रुपांतर करण्याकरिता कार्यपध्दती विषद करा. Page no:-15 विभागीय

प्रश्न क्र.-४ - अधिकार संपादन केल्याचे प्रतिवृत्त देणे व फेरफार नोंदवही आणि वादात्मक प्रकरणांची नोंदवही ठेवण्याबद्दलची कार्यपध्दती स्पष्ट करा. Page no:-10-विभागीय

प्रश्न क्र.- ५ - जमिन महसूलाच्या थकबाकीची वसुली करण्याची कार्यपध्दती अधिनियम व नियमांतील तरतुदींसह स्पष्ट करा. Page no:-12-विभागीय

प्रश्न क्र.-६- अपिले, पुनरीक्षण व पुनर्विलोकन यासंबंधी कार्यपध्दती स्पष्ट करा. Page no:-29 विभागीय

प्रश्न क्र.-७- चौकशीचे प्रकार नमूद करुन, संक्षिप्त चौकशा कशा कराव्यात याबाबत तरतुदी स्पष्ट कराव्यात. Page no:-25

प्रश्न क्र.-८- महाराष्ट्र जमिन महसूल (जनजातीच्या व्यक्तींनी जनजातीतर व्यक्तींकडे भोगाधिकार हस्तांतरीत करणे)नियम, १९७५ अंतर्गत तरतुदी स्पष्ट करा.

विभागीय दुय्यम सेवा तलाठी परीक्षा २०१३

सोमवार दिनांक ११/११/२०१३ (वेळ दुपारी ३.०० ते ६.००)

(एकूण गुण २५०)

महसूल बाबी प्रश्नपत्रिका क्रमांक -२

(पुस्तकाशिवाय)

सुचना :- संबंधित कायद्यातील तरतूदी नमूद करणे आवश्यक आहे.

प्रश्न क्रमांक १:-	व्याख्या लिहा (प्रत्येकी ५ गुण)	गुण
	अ)ग्रामसभा	३०
	ब)पोलीस अधिकारी	
	क)भूधारक	
	ड)निर्वाहक क्षेत्र	
	इ)ग्राम पोलीस प्रशासन व्यवस्था	
	ई) प्रभाग	
प्रश्न क्रमांक २:-	तगाई कर्ज वसुली कार्यपध्दती विषद करा	२०
प्रश्न क्रमांक ३:-	टिपा लिहा	५०
	अ) साक्षीदारांना बोलावून त्यांची तपासणी करण्याची, साक्षी पुरावा नोंदण्याची व लपविलेल्या वस्तूसाठी झडती घेण्याची पोलीस पाटलाची शक्ती	
	ब) खंड आणि त्याची कमाल व किमान मर्यादा	
	क) ओलिताची जमिन	
	ड) ग्रामनिधी	
	इ) सरपंचाची निवडणूक	
प्रश्न क्रमांक ४:-	१)पोलिस पाटलाची कर्तव्ये याबाबत माहिती लिहा	२५
	२)कामाकडे दुर्लक्ष वगैरे केल्याबाबत शास्ती	१५
	३)हक्क न सांगितलेल्या मालमत्तेबाबत पोलीस पाटलाने करावयाची कार्यवाही	१०
प्रश्न क्रमांक५:-	१) कुळांच्या कसुरीमुळे कुळवहिवाट समाप्त करणे	२५
	२) न्यायाधिकरण यांनी जमिनीची किंमत ठरविणेची कार्यपध्दती सविस्तर लिहा	२५
प्रश्न क्रामांक६:-	१) ग्रामसभेच्या बैठका, ग्रामसभेचे अधिकार व कर्तव्ये याबाबत सविस्तर तपशील नमुद करा	२५
	२) ग्रामपंचायत अधिनियमांतर्गत ग्राम पंचायतीचे प्रशासकीय अधिकार व कर्तव्ये याबाबत माहिती लिहा	२५

---------***---------

विभागीय दुय्यम सेवा तलाठी परिक्षा २०१२
बुधवार दिनांक २१/११/२०१२ (वेळ दुपारी ३.०० ते ६.००)
(एकूण गुण २५०)

महसूल बाबी प्रश्नपत्रिका क्रमांक - २
(पुस्तकाशिवाय)

सुचना:- संबंधित कायद्यातील तरतूदी नमूद करणे आवश्यक आहे.

प्रश्न क्रमांक १:- टिपा लिहा. (५०)

अ) पोलीस पाटलांची कर्तव्ये
ब) सरपंच, उपसरपंच यांचेवरील अविश्वासाचा ठराव
क) कायम कुळ
ड) सुधारणा
इ) ग्रामसभेच्या सभा

प्रश्न क्रमांक २:- अ) पोलीस पाटलाची नेमणुक, त्यांचे परिश्रमिक व सेवेच्या इतर शर्ती याबाबत माहिती लिहा. (२५)

ब) गावात अनैसर्गिक किंवा आकस्मिक मृत्यू घडल्यास किंवा प्रेत सापडल्यास तपास करणे याबाबत पोलीस पाटील यांची कर्तव्ये काय? (१५)

क) कर्तव्यात कसूर केल्याने पोलीस पाटलास केल्या जाणा-या शिक्षा (१०)

प्रश्न क्रमांक ३:- अ) न्यायाधिकरण यांनी जमिनीची किंमत ठरविणेची कार्यपद्धती सविस्तर लिहा. (२५)

ब) ज्या कुळाची कुळवहिवाट कृषक दिनानंतर निर्माण झाली असेल त्या कुळाचा जमीन खरेदी करण्याचा अधिकार व त्या जमिनीची किंमत ठरविण्याची कार्यपद्धती विषद करावा. (१५)

क) कुळवहिवाट समाप्त करण्याबाबतचा जमिनमालकाचा अधिकार याबाबतच्या तरतूदी स्पष्ट करा. (१०)

प्रश्न क्र. ४ :- अ) तगाई कर्ज वसुली कार्यपद्धती विषद करा. (२०)

ब) व्याख्या लिहा. (३०)

१) व्यक्तिश: जमिन कसणे
२) जमीन
३) मागास क्षेत्र
४) अनुसूचित जाती
५) पंचायतीची मुदत
६) लेखापरीक्षक

प्रश्न क्रमांक ५ :- अ) सरपंच उपसरपंच यांच्या निवडणुकीची कार्यपद्धती विषद करा. (२५)

ब) ग्रामनिधीबाबत माहिती लिहा. (२५)

पेपर क्र 3

महसूल लेखा संहिता

एकूण १०० गुण

(टिप :- अधिनियम, कलम नमूद करावे)

१) फेरफार नोंदविताना व निर्गमित करताना काय कार्यपध्दती अवलंबिविण्यात येते ? सविस्तर माहिती लिहा. page no:- 10 विभागीय - (गुण २०)

२) सर्व गांव नमुन्यांबद्दल सविस्तर माहिती लिहा. विभागीय - Page no: -47 (गुण २०)

३) टिप लिहा (कोणतेही चार) (गुण २०)

(i) कुळांचे प्रकार.
(ii) आर. आर. सी. वसुली
(iii) मंडळ अधिकाऱ्यांची कर्तव्ये.
(iv) आकार फोड पत्रक. - page-19 विभागीय
(v) नोटीस बजावण्याची पध्दत.
(vi) पीक पाहणी कार्यपध्दती. page-9 विभागीय

४) तलाठयांची कर्तव्ये सांगा. page no. 57 विभागीय (गुण १०)

५) ई चावडी व ई फेरफार या बाबत थोडक्यात माहिती सांगा. (गुण १०)

६) महसूल अधिकारी यांचे दप्तर तपासणी बाबत दहा बाबींचे वर्णन करा. (गुण २०)

T-31

विभागीय दुयम सेवा तलाठी परिक्षा -२०१३

सोमवांर दिनांक ११/११/२०१३ (वेळ सकाळी ११.०० ते २.००) एकूण गुण २५०

विषय :- महसूल बाबी क्रमांक १ (पुस्तकांशिवाय) पेपर क्र.१

महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम, १९६६ व त्याखालील नियम

टिप :-१) प्रत्येक प्रश्नासांठी ३० गुण असून १० गुण टापटिप व शुध्दलेखन यासाठी राखून ठेवलेले आहेत.

३) उत्तरे लिहितांना कायद्यातील तरतुदी लिहिणे/नमूद करणे आवश्यक आहे.

प्रश्न क्रमांक	प्रश्न
१)	टिपा लिहा अ) इनांमांचे वर्गीकरण ब) संयुक्तधारक किंवा संयुक्त भोगवटादार क) अकृषिक आकारणी 69 विभागीय ड) जमीन धारण करणा-या व्यक्तिंचे वर्ग Page-36 विभागीय इ) लेखन प्रमादांची दुरुस्ती Sec-155
२)	एका प्रयोजनाकरिता धारण केलेल्या किंवा आकारणी केलेल्या जमिनीचा परवानगीशिवाय वापरात बदल/ उपयोग करण्याबद्दल शास्ती Page no-15 विभागीय
३)	खाणी व खनिजे यावरील शासनाच्या हक्काबाबत सविस्तर लिहा. Pageno-28 विभागीय
४)	बिगर नागरिक क्षेत्रातील कृषितर जमिनींची अकृषिक आकारणी ठरवितांना अनुसरावयाची कार्यपध्दती. 69 विभागीय
५)	थकबाकीच्या वसुलीची कार्यपध्दती विशद करा? Page no:72 विभागीय
६)	महाराष्ट्र जमिन महसूल अभिलेख व नोंदवहया (तयार करणे व ठेवणे) नियम १९७१ मधील तरतुदी स्पष्ट करा.
७)	शासकिय जमिनी व किनारा लगतचा प्रदेश यावर शासनाचा अधिकार स्पष्ट करा?
८)	शासनाकडे निहीत असलेल्या जमिनीवरील अतिक्रमणे दूर करणे, शास्ती व इतर अनुषंगीक बाबी यासाठीचे उपबंध स्पष्ट करा. Page-16 विभागीय

विभागीय दुय्यम सेवा परिक्षा २०१३
तलाठी संवर्गातील कर्मचारी

दिनांक १२/११/२०१३ महसूल लेखा संहिता (पुस्तका शिवाय) एकूण गुण- १००
वेळ सकाळी :- ११-०० ते २-०० प्रश्नपत्रिका क्र. ३

(टिप :- संबंधित अधिनियम, नियमामधील कलम, नियमांचा आधार नमूद करा.)

प्रश्न क्र. १ तालुका नमुन्यांची संक्षिप्त माहिती दया ? गुण १५

प्रश्न क्र. २ टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) गुण १५

१. आकार फोड पत्रक

२. भुधारणेच्या सर्व पध्दती थोडक्यात विश्लेषणासह - page no. 36 विभागीय

३. संरक्षीत कुळ, साधे कुळ आणि कायम कुळ

४. अनधिकृत वापराचे विनियमन

प्रश्न क्र. ३ कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

अ) अधिकार अभिलेखानुसार जमीन कब्जात असल्याचे मानण्यांत येणाऱ्या व्यक्तींच्या व्यतिरिक्त जमीन कब्जात असलेल्या व्यक्तींची नोंदवही बाबत संक्षिप्त लिहा गुण ५

ब) जमीन महसूल कोठे व कोणाला द्यावा ? page no. - 27. विभागीय def^n गुण ५

क) अपील आणि पुनरिक्षण प्राधिकऱ्यांच्या आदेशानुरुप अधिकार अभिलेख अणि फेरफारांची नोंदवही यातील दुरुस्त्यांबाबत माहिती द्या page - 29 विभागीय गुण ५

प्रश्न क्र. ४ ई - चावडी व ई- फेरफार याबाबत थोडक्यात लिहा. गुण १५

प्रश्न क्र. ५ महसुल अधिनियम १९६६ मधील तरतुदीनुसार नोटीस बजावणीची पध्दती व नोटीसीचे नमुने याबाबत सविस्तर लिहा ? गुण १५

प्रश्न क्र. ६ जमीन महसूल आकारणी कशी केली जाते याबाबत सविस्तर लिहा. गुण १५

प्रश्न क्र. ७ खालिल बाबींमध्ये फेरफार करताना कोणत्या कार्यपध्दतीचा अवलंब केला जातो. गुण १५

१) कोर्ट वाटप.

२) कुळ म्हणून नोंद.

३) भूसंपादन.

४) वारसनोंद.

५) बोजा.

विभागीय दुय्यम सेवा तलाठी परिक्षा - २०१२

गुरूवार दिनांक २२/११/२०१२ (सकाळी ११-०० ते २-००)
महसूली लेखा संहिता क्रमांक -3 (पुस्तकाशिवाय) पेपर क्रमांक 3

(एकुण गुण १००)

सूचना :- १. उत्तरे लिहीताना कायदयातील तरतूदी लिहीणे / नमूद करणे आवश्यक आहे.
२. प्रश्न क्र. १ अनिवार्य. प्रश्न क्र. २ ते ६ मधील कोणतेही ४ प्रश्न सोडवा.

प्रश्न क्र. १. टिपा लिहा (कोणतेही ५) — २० गुण

१. निस्तार पत्रक
२. आकार फोड पत्रक
३. कमी जास्त पत्रक
४. ठरावबंद
५. दुमाला जमीन
६. पुर्नलेखन व प्रख्यापन

प्रश्न क्र. २. महसूल अधिनियम १९६६ मधील तरतूदीनुसार नोटीस बजावण्याची पध्दती व नोटीसीचे नमूने सविस्तर लिहा? — २० गुण

प्रश्न क्र. ३. फेरफार नोंदविताना व निर्गमित करताना अवलंबिण्यात येणारी कार्यपध्दती याचे सविस्तर वर्णन करा? page no:- 10 विभागीय — २० गुण

प्रश्न क्र. ४. क्षेत्रे आणि जमीन महसूल या संबंधीचे महसूली लेख यामधील गाव नमूने व दुय्यम नोंदवहया या संबंधीची माहिती लिहा? विभागीय — २० गुण

प्रश्न क्र. ५. अ. मंडळ अधिका-यांची दहा कर्तव्ये लिहा ? page no:- 5 विभागीय — ५ गुण

ब. अधिकार अभिलेखानुसार जमीन कब्जात असल्याचे मानण्यात येणा-या व्यक्तींच्या व्यतिरिक्त जमीन कब्जात असलेल्या व्यक्तींची अधिकार अभिलेखात नोंद घेणेबाबत कार्यपध्दती. — ५ गुण

क. पीक पहाणी कार्यपध्दती याबाबतचे विवेचन करा. page no. -9 विभागीय — ५ गुण

ड. अपील आणि पुनरिक्षण प्राधिका-यांच्या आदेशानुरूप अधिकार अभिलेख आणि फेरफारांची नोंदवही यातील दुरुस्त्यांबाबत माहिती द्या. page no:- 29 विभागीय — ५ गुण

प्रश्न क्र. ६. जमाबंदी म्हणजे काय? त्याचे महत्व काय? जमाबंदी केव्हा व कशाप्रकारे केली जाते याबद्दल सविस्तर माहिती लिहा. page no:- 13 विभागीय — २० गुण

—XOX—

विभागीय दुय्यम सेवा, तलाठी परिक्षा-२०१३

वार :- मंगळवार
दिनांक :- १२।११।२०१३
वेळ :- दुपारी २.०० ते ६.००
गुण- १००

प्रश्नपत्रिका क्रमांक - ४ संकीर्ण (पुस्तकाशिवाय) सर्व प्रश्न अनिवार्य

प्रश्न -१ राष्ट्रीय भुमी अभिलेख आधुनिकीकरण कार्यक्रमांतर्गत तलाठीशी संबंधीत असणाऱ्या ई-फेरफार प्रणाली बद्दल विस्तृत माहिती लिहा.
ऑनलाईन ई-फेरफार सुरु करणेपूर्वी हस्तलिखीत व संगणकीय अधिकार अभिलेखात कराव्या लागणाऱ्या दुरुस्तीबद्दल स्पष्टीकरण करा. (२०)

प्रश्न -२ खालील मुद्यावर सविस्तर लिहा. (कोणतेही -३) (१५)

१) चावडी वाचन
२) फेरफार अदालत
३) MREGS
४) पीक कापणी प्रयोग
५) अकृषिक उपयोगासाठी परवानगी

प्रश्न- ३ खालील मुद्यावर तलाठयाचे कर्तव्ये लिहा.(कोणतेही - ३) (१५)

१) पाणी टंचाई
२) RRC
३) निवडणुका
४) अनाधिकृत गौणखनिज उत्खनन
५) सीमा चिन्हांची छेडछाड

प्रश्न -४ गाव नमुना ६, ६अ, ६ब, ६क व ६ड बाबत माहिती द्या. त्यांच्यातील परस्परसंबंध स्पष्ट करा. (१०)

प्रश्न -५ मंडळ अधिकाऱ्यांचे कर्तव्ये स्पष्ट करा. pageno. 50 विभागीय (२०)

प्रश्न -६ टिपा लिहा. (कोणतेही -४) (२०)

१) ई-चावडी
२) अधिकार अभिलेख
३) विस्तारपत्रक
४) संजय गांधी निराधार योजना
५) जमीन धारण करणाऱ्या व्यक्तींचे वर्ग

विभागीय दुय्यम सेवा तलाठी परिक्षा - २०१२

गुरुवार दिनांक :- २२/११/२०१२

वेळ - दुपारी ३.०० ते ६.०० वाजेपर्यंत

एकुण गुण - १००

प्रश्नपत्रिका क्रमांक :- ४ संकीर्ण (पुस्तकाशिवाय)

सर्व प्रश्न अनिवार्य

प्रश्न : १ सन २०१२-१३ मध्ये विस्तारीत स्वरुपात राबविण्यात येणाऱ्या सुवर्ण जयंती राजस्व अभियानांतर्गत कोणते उपक्रम राबविले जातात? "चावडी वाचन" व "फेरफार आदालत" सबंधी विस्तृत माहिती लिहा. (२०)

प्रश्न : २ खालील मुद्यावर तलाठ्यांचे कर्तव्य सांगा. (कोणतेही ३) (१५)

१. नैसर्गिक आपत्ती.

२. ३२ म प्रमाणपत्र प्राप्त झाल्यानंतरची कार्यवाही.

३. निवडणूक

४. सरकारी जमिनीवरील अतिक्रमण

५. सात-बारा पुनर्लेखन

प्रश्न : ३ खालील विषयावर सविस्तर माहिती लिहा. (कोणतेही ३) (१५)

१. ग्राम पैसेवारी समिती

२. ग्राम आदर्श तक्ता

३. कम-जास्ती पत्रके

४. संजय गांधी निराधार योजना

५. महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना

प्रश्न : ४ ग्राम पातळीवरील सर्व महसुली लेख्यांची क्रमवार नावे लिहा. विभागीय - Page - 47 (१०)

प्रश्न : ५ उदा. श्री. अंगद दशरथ मराठे, भू. क्र. १११/१, खाते क्र. ५९ मौजे देवतळे, तलाठी सझा तळे, ता. तळा हे दि. १०/१०/२०१० रोजी मयत असून त्यांना मुलगे १) सचिन २) सुहास ३) अमोल, मुलगी १) नंदा २) मंजिरी, पत्नी- सुलोचना असे वारस आहेत. सचिनने दि. १५/१०/२०१२ रोजी वारस नोंदीसाठी तलाठीकडे वर्दी दिली.

१) वरील वारस नोंदीबाबत कोणती कार्यपद्धती अनुसराल.

२) वरील वारस नोंदीसाठी, वारस रजि. नोंद क्र. ११२ व फेरफार क्र. २७० साठी वारस नोंदवही व फेरफार नोंदवही नमुना तयार करा. (२०)

प्रश्न : ६ टिपा लिहा. (कोणतेही ४) (२०)

१. पीक पाहणीची कार्यपद्धी - Page no - 9 विभागीय

२. आर. आर. सी.

३. सीमा व सीमा चिन्हे याबाबतच्या छेडछेडीबद्दल कारवाई

४. गाव नमुना - ८ब - Page no. - 23 - विभागीय

५. मंडळ अधिकारी यांची कर्तव्ये.

६. NLRMP- राष्ट्रीय भूमी अभिलेख आधुनिकीकरण कार्यक्रम.

विभागीय दुय्यम सेवा तलाठी परीक्षा २०१६

गुरुवार दिनांक ०७/११/२०१६ (वेळ सकाळी ११.०० ते २.००)

महसूल बाबी प्रश्नपत्रिका क्र. १

(पुस्तकाशिवाय)

सूचना: संबंधित कायद्यातील तरतूदी नमूद करणे आवश्यक आहे.

एकूण गुण [illegible]

गुण

प्रश्न क्रमांक १) खालील पैकी दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी १५ गुण) ३०

अ) धारण जमिनींचे विभाजन करण्यासाठी कोणत्या तरतूदी आहेत ?

ब) पीक पैसेवारी जाहिर करण्याची पध्दतीचे वर्णन करुन पैसेवारी प्रसिध्दीच्या तारखा नमूद करा?

क) पीकाच्या नोंदवहीत नोंदी करण्याची कार्यपध्दती व ती कोणत्या नियमानुसार केली जाते याचे वर्णन करा?

प्रश्न क्रमांक २) अपील, पुनरीक्षण व पुर्नविलोकन म्हणजे काय ? कायद्यातील तरतूदीनुसार स्पष्ट करा ? ३०

२४७ २५८ २४८

प्रश्न क्रमांक ३) शासकीय जमिनीवरील अतिक्रमण दूर करणे व त्यावरील शास्ती करणे याबाबत कोणती कार्यपध्दत आहे? ३०

प्रश्न क्रमांक ४) तलाठी दप्तरातील नोंदवही नंबर व नोंदवहीचे नांव देऊन थोडक्यात वर्णन करा? ३०

प्रश्न क्रमांक ५) कातकरी जमातीतील व्यक्तिच्या वहिवाटीच्या जमीन हस्तांतरणावर कोणते निर्बंध आहेत? ३०

प्रश्न क्रमांक ६) जमिनीच्या शेती प्रयोजनातून बिनशेती प्रयोजनात रुपांतर करण्याची कार्यपध्दती स्पष्ट करा? ३०

प्रश्न क्रमांक ७) जमीन महसूलाची थकबाकी कोणकोणत्या कार्यपध्दतीनुसार वसूल करता येते ? ३०

प्रश्न क्रमांक ८) खालील पैकी कोणतेही पाच टिपा लिहा. (प्रत्येकी ८ गुण) ४०

अ) लेखन प्रमादाची दुरुस्ती

ब) पावत्या देण्यास कसूर केल्याबाबत शास्ती

क) प्रमाणन अधिकारी

ड) वाजिब-उल-अर्ज

इ) जमीन धारण करणाऱ्या व्यक्तींचे वर्ग

ई) पाडीं जमीन

------------ ***** ------------

विभागीय दुय्यम सेवा तलाठी परिक्षा २०१६
महसुल बाबी प्रश्नपत्रिका क्रमांक - २
(एकुण गुण २५०)
(पुस्तकाशिवाय)

सुचना :- संबंधित कायद्यातील तरतुदी नमुद करणे आवश्यक आहे.

गुण

प्रश्न क्रमांक :- १ टिपा लिहा (कोणत्याही पाच) ५०

१) संरक्षित कुळ
२) शेतकरी
३) पोलीस पाटील पदाची मुदत
४) पोलीस पाटील नेमणुक पात्रता
५) जमिन महसुलावरील ग्रा.प .उपकर
६) ग्रामपंचायत सदस्य अनर्हता

प्रश्न क्रमांक :- २.

१) पोलीस पाटील पदाची कर्तव्य काय आहेत?
२) पोलीस पाटीलांचे कामाकडे दुर्लक्ष वगैरे केल्याबाबत शास्ती काय आहे.
३) पोलीस पाटीलाचे, हक्क न सांगितलेले मालमत्तेचे अधिकार काय आहेत.
४) अनैसर्गिक किंवा अकस्मात मृत्यूचे बाबतीत पोलीस पाटीलांचे अधिकार व कर्तव्य विशद करा.

प्रश्न क्रमांक :- ३

१) कमाल जमिन धारण क्षेत्रापेक्षा अधिक जमिन धारण करणा-यावर काय निर्बंध आहेत सविस्तर लिहा.
२) कुळांनी जमिन खरेदी करणेच्या तरतुदी काय आहेत ?
३) नियंत्रित सत्ता प्रकारच्या जमिनीचे हस्तांतरण व शर्तीचे उल्लंघन विधी अग्राह्य झाल्यास त्या जमिनीची विल्हेवाट करणेची तरतुद काय आहे.

प्रश्न क्रमांक :- ४ थोडक्यात व्याख्या लिहा.

१) कमाल धारण क्षेत्र
२) शेतजमिन न्यायाधिकरण
३) तुकडा
४) कुळवहिवाट
५) वरकस जमिन
६) पोलीस पाटील रजा
७) पोलीस पाटील शारिरिक क्षमता
८) ग्रामसभेच्या बैठका
९) ग्रामपंचायतीची मुदत
१०) नागरिकांचा मागास प्रवर्ग

प्रश्न क्रमांक :-५

१) ग्रामपंचायतीचे सरपंच व उपसरपंच यांच्या विरुध्द अविश्वासाचा ठराव संबंधिचे सभेबाबतच्या कार्यपध्दती. माहिती दया.
२) ख-या खु-या औद्योगिक वापराकरीता व शेतकरी नसलेल्या व्यक्तीकडे जमिनीचे [illegible] करणेसंबंधिची तरतुदी काय आहेत सविस्तर विशद करा.

विभागीय दुय्यम सेवा परिक्षा २०१६
तलाठी संवर्गातील कर्मचारी

विषय:- महसुल लेखा सहिंता क्र. ३ (पुस्तकाशिवाय)

प्रश्नपत्रिका क्र. ३ एकूण गुण १००

दिनांक ०८/११/२०१६ वेळ सकाळी ११-०० ते २-००

(टिप:- उत्तरे लिहिताना कायदयातील संबंधित अधिनियम, नियमामधील कलम, नियमाचा आधार नमूद करावा.)

प्रश्न क्र १ टिपा लिहा. (कोणतेही पाच) गुण २०

१. निस्तार पत्रक
२. प्रदेश
३. पुनर्विलोकन किंवा पुनरिक्षण या विरुध्द अपिल
४. कायम कुळ आणि संरक्षित कुळ
५. कुळाचे कसुरीमुळे कुळवहिवाट समाप्त करणे
६. तलाठयाचे अधिकार व कर्तव्ये

प्रश्न क्र २ थकबाकीच्या वसुलीची सविस्तर कार्यपध्दती नमुद करणे. (महसुल अधिनियम, 1966 मधील तरतुदीनुसार) गुण १५

प्रश्न क्र. ३ कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. गुण १५

१. मंडळ अधिका-याची 10 कर्तव्ये लिहा.
२. जमीन महसूल कोठे व कोणाला दयावा?
३. मागास क्षेत्र व कमाल क्षेत्र याबाबतची माहिती.
४. निस्तार पत्रकात कोणकोणत्या बाबी तरतुद करण्यात येतात याबाबत माहिती देणे.

प्रश्न क्र. ४ जमाबंदी म्हणजे काय? जमाबंदी अधिका-याने जमाबंदीचे काम कसे करावे याबाबत सविस्तर माहिती देणे. गुण २०

प्रश्न क्र. ५ अधिकार अभिलेखात हक्कनोंदी संबंधीसाठी कोणकोणते लेखे (फॉर्म्स) विचारात घेतले जातात याबाबतची सविस्तर माहिती. गुण १५

प्रश्न क्र. ६ अपिले, पुनरिक्षण व पुनर्विलोकन याबाबत करावयाची कार्यपध्दती व राज्य शासनाकडे अपिल केव्हा करता येईल याबाबतची माहिती. गुण १५

विभागीय दुय्यम सेवा तलाठी परिक्षा २०१६
शुक्रवार दिनांक ०८/११/२०१६ (वेळ दुपारी ३.०० ते ६.००)
(एकुण गुण १००)
संकिर्ण प्रश्नपत्रिका (पुस्तकाशिवाय) पेपर क्रमांक - ४
उत्तरे लिहीताना कायद्यातील तरतुदी नमुद करणे आवश्यक आहे.

गुण

प्रश्न क्रमांक १:- थोडक्यात टिपा लिहा: (कोणतेही चार)

१) गाव नमुना ७/१२ (२०)

२) कुळ

३) वारस नोंदी

४) जमीन

५) निर्वाहक क्षेत्र

प्रश्न क्रमांक :- २

१) जमीन मालकाकडून जमीन खरेदी करण्याचा कुळाचा हक्क (१०)

२) थकबाकीच्या वसूलीची कार्यपध्दती विषद करा (१०)

प्रश्न क्रमांक :-३

१) भू- मापन अधिकारी , मंडल अधिकारी यांचे अधिकार व कर्तव्ये (१०)

२) संरक्षित वने (१०)

प्रश्न क्रमांक :- ४

१) खरेदीची किंमत व तिची कमाल मर्यादा याबाबत कायदेशिर तरतूदी लिहा (१०)

२) मृत्यूपत्र रहित वहिवाटीचा विनियोग याबाबत कायदेशिर तरतुदी लिहा (१०)

प्रश्न क्रमांक :- ५ थोडक्यात टिपा लिहा. (२०)

१) तलाठी दप्तरातील गाव नमुन्यांची थोडक्यात माहिती लिहा

विभागीय दुय्यम सेवा परीक्षा- २०१७

विषय: महसूल बाबी क्र.1 (पुस्तकाशिवाय)

प्रश्न क्र.1:- व्याख्या लिहा (कलमासह). (30)

- i. पार्डी जमीन
- ii. वाडा जमीन
- iii. शेतातील इमारत
- iv. मळईची जमीन
- v. सरकारी पट्टेदार
- vi. महसूल वर्ष
- vii. प्रमाणित प्रत
- viii. मान्यताप्राप्त अभिकर्ता
- ix. संयुक्त धारक
- x. खातेपुस्तिका

प्रश्न क्र.2:- टिपा लिहा. (20)

- i. 'आदेशिका-फी'
- ii. 'नोटीस बजावण्याची रीत'
- iii. 'मुख्य नियंत्रक प्राधिकार'
- iv. जमीन धारण करणाऱ्या व्यक्तीचे वर्ग

प्रश्न क्र.3:- महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता 1966 मधील कलम 36(अ) मध्ये महाराष्ट्र शासन अधिसूचना दि. 14 जून 2016 नुसार करण्यात आलेल्या सुधारणा सह तरतुदी स्पष्ट करा. (20)

प्रश्न क्र.4:- महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता 1966 व त्याखालील नियमांतर्गत धारण जमिनीचे विभाजनाच्या तरतुदी विशद करा. (20)

प्रश्न क्र.5:- 'पिकांच्या नोंदवहीत नोंदी करण्याच्या कार्यपद्धती' अधिकार अभिलेख व नोंद वही (तयार करणे व सुस्थितीत ठेवणे) नियम 1971 नुसार लिहा. (20)

प्रश्न क्र.6:- शासनाकडे निहित असलेल्या जमिनीचा अनधिकृतपणे अकृषिक कारणास्तव भोगवटा करणाऱ्या व्यक्तीविरुद्ध कोणती कार्यवाही करता येईल याबाबत तरतुदींची कलमासह सविस्तर चर्चा करा. (20)

प्रश्न क्र.7:- शैक्षणिक, धर्मदाय किंवा सार्वजनिक प्रयोजनार्थ वापरात असलेल्या जमिनीसाठी महसूल मुक्त करण्याची कार्यपद्धती कायद्यातील तरतुदीसह विशद करा. (20)

प्रश्न क्र.8:- नागरी क्षेत्रातील कृषीतर जमिनीचा अकृषिक आकारणी ठरविताना अनुसरावयाची कार्यवाही पद्धत विशद करून लिहा. (20)

प्रश्न क्र.9:- मंडळ अधिकारी व मंडळ निरीक्षक यांची कर्तव्ये व काम यासंबंधी सर्वसाधारण माहिती थोडक्यात सांगा. (20)

प्रश्न क्र.10:- पुनरीक्षण आणि पुनर्विलोकन यामधील मुद्देनिहाय फरक स्पष्ट करा. (20)

प्रश्न क्र.11:- महाराष्ट्र महसूल न्यायाधिकरणाची रचना व न्यायाधिकरणाची अधिकारिता याबाबत सविस्तर लिहा. (20)

प्रश्न क्र.12:- 'हद्दीच्या निशाणी' ह्याची व्याख्या सांगा. भूमापन निशाणी सुव्यवस्थित ठेवण्याची जबाबदारी कशी व कोणावर सोपवली आहे हे अधिनियमातील तरतुदी व त्या अंतर्गत असणाऱ्या नियमासह स्पष्ट करा. (20)

विभागीय दुय्यम सेवा परिक्षा २०१७
(तलाठी संवर्ग)
महसुली बाब क्रमांक-२
(वेळ- ३ तास)
गुण- २५०

प्रश्न क्र. १. टिपा लिहा. (कोणतेही पाच) गुण-५०

अ. तगाई कर्ज.
ब. कोतवालांची कामे.
क. पोलिस पाटील यांची कर्तव्ये.
ड. व्यक्तीशः जमिन कसणे.
ई. परवान्यावाचून शस्त्र बाळगणे.
फ. वरकस जमिन.
ढ. कमाल धारण क्षेत्र.

प्रश्न क्र. २. व्याख्या लिहा. (कोणतेही चार) गुण-२०

अ. कुळ.
ब. जमिन.
क. कायम कुळ.
ड. संरक्षित कुळ.
ढ. भुमिहीन व्यक्ती

प्रश्न क्र. ३. जमिन मालक व जमिन मालक यांचा कुळ वहिवाट समाप्त करण्याच्या तरतुदी स्पष्ट करा ? गुण-२०

प्रश्न क्र. ४. पोलिस पाटलांची नेमणुक त्यांची पारिश्रमिक व सेवेच्या इतर शर्ती स्पष्ट करा. गुण-२०

प्रश्न क्र. ५. न्यायाधिकरण यांची जमिनीची किंमत ठरविण्याच्या तरतुदी स्पष्ट करा. गुण-१५

प्रश्न क्र. ६. साक्षीदारांना बोलावुन त्यांची तपासणी करण्याची, साक्षी पुरावा नोंदण्याची व लपविलेल्या वस्तूसाठी झडती घेण्याची शास्ती याची माहीती द्या. गुण-१५

प्रश्न क्र. ७.

अ) डिजीटल इंडिया भुमिअभिलेख कार्यक्रमांतर्गत ७/१२ शुद्धीकरणासाठी वापरण्यात येणा-या एडीट व रिएडीट प्रणालीमध्ये करावयाच्या कार्यवाहीचा तपशिलवार वृत्तांत लिहा. गुण-१५

ब) इफेरफार प्रणालीमध्ये नोंदणीकृत फेरफारामध्ये कोणकोणते दस्त दुय्यमनिबंधक या कार्यालयामार्फत नोंदविले जातात तसेच त्यांच्या फेरफार प्रमाणीकरणाची पद्धती विषद करा. गुण-१५

क) टिपा लिहा. गुण-२०

१. फेरफार कक्ष

२. खातेमस्टर दुरुस्ती

३. DILRMP

४. अनोंदणीकृत फेरफार

प्रश्न क्र. ८.

अ)राज्य निवडणूक आयोग व राज्य निवडणूक आयोगाचे अधिकार गुण-२०

ब) ग्रामसभा व ग्रामसभेच्या बैठकीबाबत माहीती द्या. गुण-२०

क) सरपंच व उपसरपंच निवडणूक तसेच त्यांचे वरील अविश्वासाच्या ठरावाच्या तरतुदी विषद करा. गुण-२०

विभागीय दुय्यम सेवा तलाठी परिक्षा- २०१७

गुरुवार दि. २६/१०/२०१७(सकाळी ११.०० ते २.००)

महसूली लेखा संहिता क्रमांक-३ (पुस्तकाशिवाय) पेपर क्रमांक---

(एकूण गुण १००)

सूचना :- १. उत्तरे लिहीताना कायदयातील तरतूदी लिहीणे/नमूद करणे आवश्यक आहे.

२. प्रश्न क्र. १ अनिवार्य. प्रश्न क्र. २ ते ६ मधील कोणतेही ४ प्रश्न सोडवा.

प्रश्न क्र. १. जमीन महसूल वसुली व ताळेबंद या संबंधीचे महसूली लेखे यामधील गाव नमुने व दुय्यम नोंदवहया या संबंधीची माहिती लिहा? २० गुण

प्रश्न क्र. २. टिपा लिहा (कोणतेही ५) २० गुण

१. निस्तार पत्रक.

२. जमीन महसूलाची जबाबदारी

३. पीक पहाणी कार्यपध्दती

४. ठराव बंद

५. अकृषिक प्रकरणांची नोंदवही

६.अकृषिक जमिनीवरील आकारणीचा दर

प्रश्न क्र. ३. जमीन विभागणीची कार्यपद्धती विषद करा? २० गुण

प्रश्न क्र. ४. मंडळ अधिकारी व मंडळ निरीक्षकाची सर्वसाधारण कर्तव्ये थोडक्यात सांगा? २० गुण

प्रश्न क्र. ५. 'जमाबंदीचे 'महत्व सांगा? जमाबंदी केव्हा व कशी केली जाते याबाबत गाव नमुन्यांसह माहिती दयावी.

प्रश्न क्र.६. अधिकार अभिलेख आणि फेरफारांची नोंदवही ठेवण्याची जबाबदारी नमूद करुन फेरफार नोंद घेण्याची कार्यपद्धती विषद करा. २० गुण

विभागीय दुय्यम सेवा तलाठी परीक्षा २०१७

दिनांक :- २६.१०.२०१७

वेळ:- ३.०० ते ६.००

एकुण गुण – १००

प्रश्नपत्रिका क्रमांक :-

सर्व प्रश्न अनिवार्य. कंसातील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न १ :- थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणतेही ४) (२०)

१. लिस पेंडन्सीची केस.
२. लेखन प्रमादाची चुक.
३. हक्क सोड पत्रका वरून नोंद.
४. अर्जा वरून नोंद.
५. नोंदणी कृत नसलेल्या दस्ता ची नोंद.

प्रश्न २ :- मंडळ अधिकारी यांची सर्वसाधारण कर्तव्ये. (२०)

प्रश्न ३ :- कुळ म्हणजे काय? कुळ कसे तयार होते ? कुळाचे कोणते हक्क असतात? मुंबई शेत जमीन व कुळवहिवाट अधिनियम १९४८ च्या कलम ४३ च्या अटी काय आहेत? (२०)

प्रश्न ४ :- थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणतेही ४) (२०)

१. वहिवाट रस्ता वाहतुकीस मोकळा करून देणे.
२. समाप्त झालेली केस (Abate case) .
३. आदिवासी जमिनीबाबत च्या महत्वाच्या तरतुदी स्पष्ट करा.
४. पाण्याचे पाट / पाईपलाईन बाबत कायदेशीर तरतुदी स्पष्ट करा.
५. जमीन किंवा पाणी यांच्या ताब्यावरून वाद निर्माण झाल्यास त्या बदल ची कार्यवाही.

प्रश्न ५ :- वतन जमिनी म्हणजे काय? विविध वतन अधिनियमां बाबत थोडक्यात टिपा लिहा. (२०)